

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Mortificationem viri iusti esse Deo gratissimam. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

rus comparare. Sicut enim qui diuitias congregat, parua non despiciunt, sed obolos etiam, & minima quaeque coaceruat, ex quibus multiplicatis solet magnus thesaurus constari; ita qui virtute diues esse gessit, in omnibus se abneget, & minimas quoque se mortificandi occasiones suscipiat, vt magna congerat virtutis augmenta. Modica seimentis detractio non modicum affert messis detrimentum. Sic modica propriae abnegationis praetermissio, quae seminis vicem obtinet, non paruam affert profectus spiritalis iacturam. Et quidem Dominus magna solet his dona negare, qui vel in modicis suam mortificationem negligunt, & cor à mundi cupiditatibus elongare contemnunt. Nam dona, vt sint dona, nequaquam debita sunt. Non autem mirum, si ei, qui parcus est in minoribus, quo satis se parum amoris habere demonstrat, id quod non est debitum, denegetur. Mortificationi ergo nostrae totis viribus intendamus; ne amabili, propter quem omnia demisimus, sine frustremur. Cuique statui sua refectio conuenit, & infantibus lacte opus est, at perfectos viros magis solidus cibus delectat. Sicut autem futurae vitae, cuius causa laboramus, perpetua delectatio & aeterna fructio, cibus est, ita praesentem vitam non delectatio, sed mortificatio sustentat. In cuius signum Deus primis nostris parentibus arborem scientiae boni & mali interdixit, lignum verò vitae concessit. Et nobis ergo ad sumendum cibum non alia, quam arbor vitae conceditur. Haec autem, vt inquit Ambrosius, crux est Christi, ex qua si pomum abnegationis accipiamus, & à prauis nostris affectibus fugiamus, certissimè in perpetuum viuemus. Putent infani homines, & iuxta legem carnis viuentes, quòd nos mortificatio perimit, quia ad horam carnem nonnullò pallore afficit, & nos modestiae seruientes à laudibus humanis abscondit: putet, inquam, hoc; nam certum est quòd ipsi falluntur, & nos mortificatione non morimur, sed viuimus; non quoad aliquid bonum, sed quoad detestabile, inordinatumque perimus. Putabant Aegyptij quia filij Israel esset obseruatione circumcissionis, & sanguinis effusione motituri, at contra accidit: nam obseruatio praecipit non attulit illis mortem, sed vitam. In cuius attestacionem dixit illis post circumcissionem Dominus: Hodie abstuli opprobrium Aegypti à vobis. Ac si diceret: Certè vidistis, quia siccato Jordane in hanc regionem transfuistis, & terram vobis promissam occupastis, & in ea tanquam in terra vobis pacifica circumcisi estis, & per tres dies sine villo timore, donec sanaremini, quieuisistis: non ergo ad mortem eduxi vos ex Aegypto, vt vestri oppressores dicebant, sed vt liberi & securi viueretis. Ita & à nobis spiritalem circumcissionem, id est, mortificationem colentibus, mundi opprobrium auferetur, quia mundani videbunt nos per abnegationem nullo modo vitam perdidisse, sed vitam carnalem, & Deo inuisam pro vita spiritali & Deo grata commutasse.

Mortificationem viri iusti esse Deo gratissimam.

CAPVT V.

SI mortificatio nobis necessaria est, constat eam Deo esse gratissimam, quem, vt amatorè humani generis, omnia nostra bona delectant. Pater enim filium habens dilectissimum morbo grauissimo laborantem, & extremum spiritum agentem, auertissimè cupit, & quaerit medicinam, qua illum, quem vnice amat,

A in tanto discrimine constituto subueniat: inuentam maximo etiam pretio mercatur, & omnibus suis bonis praefert, tanquam vitam filio dilectissimo, & salutem altissimam. Deus autem Pater noster est; pater vique misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui secundum misericordiam suam magnam, regenerauit nos in spem vitam, per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis. Er nos filij eius sumus, qui per Christum accepimus potestatem, filios Dei fieri; sed filij aegroti & infirmi, quos si gratia, ac participatio diuinae perfectionis viuificat; at morbus fomitis, & peruersorum appetituum exercet. Signati sumus in illo filio mulieris matrisfamilias, cuius serat languor fortissimus; quia ardentissima concupiscentiarum febre languemus. Sed medicina huius aegritudinis, vt supra diximus, mortificatio est, quae vulneribus nostris medetur, tumores pellit, & animae salutem restituit. Hanc ergo pater noster coelestis magnè estimabit, & si nos eam animosè acceperimus, gratissimum obsequium habebit. Voluntas nostra rem insuauem ori admouere recusat; sed si eam vicerimus, & propter amorem Patris & Dei nostri amarum potionem abnegationis acceperimus, obsequium ei acceptissimum exhibebimus. Nihil enim, vt Ricardus Victorinus ait, ita flagrat Domino in odorem suauitatis, quam si macetur ei vitulus propriae voluntatis. Sed quam acceptus erit hic voluntatis propriae vitulus, si illum in amplectenda mortificatione tam nobis necessaria macemus, & si dum perpetuò nos exhibemus, eum in iuge sacrificium conuertamus.

C Est autem hoc loco quid admirabile, & interioris hominis palato suauè, in quo quam gratum sit Domino, quòd nobis imperemus, satis elucet. Nam quemadmodum si paruulus filius vi imbecillitatis oppressus cibum salutare aueferat, qui simul sit morbi medicina, solet pater primogenito filio, & vxori, & famulis imperare, vt cibum illum in conspectu aegrotantis gustent, & laudent, quo ab illo metum auferat, eumque ad gustandum alliciat: ita Dominus verè pater hominis infirmi, quem saluare desiderat, cibum mortificationis maiori filio, & vxori, & domesticis suis gustandum obtulit, vt homo imperfectus tot exemplis prouocatus, ad illum cibum sumendum assurgat. Annon Christus Filius est aeterni Patris? Et quidem filius primogenitus, & non quemadmodum nos adoptione, sed natura: de quo ait: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. At ipse, vt Patris voluntatem impleat, quid ait? Calicem, inquit, salutis accipiam, potum scilicet passionis & crucis, in qua me sacrificabo hostiam laudis. Nec contentus accipere, potum etiam crucis laudat, ne nos bibere vereamur, & dicit: Calix meus membrans quam praeclarus est. Annon Ecclesia vxor est Dei? Et sanè, illa de qua Dauid cecinit: Vxor tua sicut vitis abundans, in lateribus domus tuae. Sed illa ab ipso suae conditionis exordio, Deo ita ordinate, calicem laborum bibit, & persecutionem passà est. Quod & ipsa vitis similitudo demonstrat. Nam sicut vitis putanda est, vt fructus suauissimos ferat: ita & Ecclesia pressuras, & afflictiones subire debet, vt abundè fructificet. Audi ipsam persecutionem sustinentem, & calicem doloris bibentem: Filij matris meae pugnauerunt contra me. Quia Iudei, vt Bernardus exponit, filij Synagoga, ex qua primam Ecclesia velut filia processit, magnam aduersis Ecclesiam principio in capite, & progressu temporis, in membris persecutionem excitarunt. Persecutionem autem à Iudeis ceptam gentes roborare persisterunt, & haeretici continuare non cessant, vt semper calicem doloris bibat, & tribulationem patiatur.

1. Cor. 1.
3.
1. Petr. 1.
3.
12. Ioan.
1. 12.
3. Reg. 17.
17.
Ricard. in Psal. 23.
in illud: Et comminuetur vitulus
ut vitulum Libani, etc.
Matth. 17.
Psal. 119.
Psal. 22.
Psal. 127.
Cant. 5.
Bern. ser. 29. in Cant.

Ambr. profus. in Psal. 35.

Iosue 5.

Cant. 8.
2.

Greg. 1bi.
Ruper. 1i.
7. in Cate.

Psal. 59.
3. 4.

Osea 1.
10.

Coloss. 2.
24.

Genes. 2.
8.

Aug. lib.
99. in Ge-
nes. 9. 50.
tom. 4.

Amb. lib.
1. de A-
braham.
c. 7.

Luca. 15.
10.

1. Cor. 3.
2.

Audi & calicem laudantem. Conuersa enim ad Sponsum ait: Dabo tibi poculum ex vino cõditum, & mustum malorum granatorum meorum. Est ac si diceret coram ægroto filio, vt eum ad bibendum excitet: O sponse, tam suauis, ac dulce est poculum malorum granatorum meorum, id est, vt Gregorius, & Rupertus volunt, persecutionum, quas patior, vt illud constituam tibi ipsi potrigere: non iam vt bibas, qui impassibilis in gloria sedes, sed vt in odorem suauitatis accipias. Annon tandem sancti serui Domini? Et sine vlla dubitatione satis fideles & prudentes, quorum alios constituit super familiam suam, vt illi cibum prædicationis darent in tempore: alios verò hoc cibo refectos in suo obsequio strenuos, & diligentes inuenit. Sed hi mortificationis calicem bibendum acceperunt. Ostendisti, inquit, populo tuo dura; potasti nos vino compunctionis. Dedisti metuentibus te significationem, vt fugiant a facie arcus. Considera iustorum populum, qui in Osea vocati sunt filij Dei viuentis, & eos omnes sanguine rubricatos, id est, mortificatione & laboribus probatos aspicias. Hoc signum datum est illis, quod fugerunt a facie arcus, & iram ob pristina peccata commertam declinarunt, quia certum est hic sufficienter punitos non in pœnam, sed in præmium referuari. Laudant & illi calicem, qui diuini amoris participes, cum Paulo Dei amatore gaudente in passionibus, superabundantè que gaudio in tribulationibus, & ipsi in passione, & afflictionibus gauderent, vt se dulcem spiritui calicem accepisse testentur. Omnibus igitur dilectis suis Deus mortificationis, seu afflictionis calicem propinat, vt nos tantis exemplis illecti minimè illum auersemur. Ex quo etiam discimus quàm grata est illi nostra mortificatio, ad cuius studium nos verbis suis, & instinctibus, & promissionibus, & exemplis Christi, & Sanctorum accendit.

Si itaque iusti detestatione præteritorum peccatorum vtrumque perfundit, vltra procedant, & a lacte consolationum terrenarum se studio mortificationis abducant, lætatur Dominus non aliter, quàm pater amantissimus, qui, nato sibi filio, cupit videre illum ab yberibus nutricis auulsum, adultorij pane sustentari. Creuit puer Isaac, & ab lactatus est; fecitque Abraham grande conuiuium in die ab lactationis eius. Consule Augustinum, & Ambrosium, & ab illis huius historiarum moralem intelligentiam pete. Ille enim pater multarum gètiùm Deum patrem omnium iustorum, & filius Isaac ab lactatus virum iustum significat. In die natalis eius serui lætentur, & gaudium sit Angelis Dei super vno peccatore pœnitentiam agente: patris verò nulla tunc scribatur lætitia, qui filij sibi nati perseuerantiam expectat. At tempore ab lactationis cum iam natus pericula pusillorum excedit, & signa ostendit maioris ætatis, tunc pater edat signa lætitiæ. Monstret se maximè in ab lactato gaudere, & in nostra mortificatione lætari. Non sanè quia nostræ lacrymæ, & nostri dolores, quatenus dolores sunt, illi placeant, sed quia eum noster profectus abnegatione conquisitus plenè lætificat. Vel dicamus, quod in conuersione peccatoris conuiuium instruitur, quia Dominus gratam habet conuersionem: at in ab lactatione iusti non iam conuiuium vtrumque, sed grande conuiuium preparatur, quia abnegationem, signum adultioris, & fortioris ætatis, multo gratiorem habet. Ad quam si quis post conuersionem non veniat, sed in suorum affectuum imperfectione, & in suorum desideriorum luto permaneat: cum paruulis, & imperfectis illa Pauli increpatione mulcabitur: Lac vobis potum dedi, non escam: non-

A dum enim poteratis; sed nec nunc quidem potestis, adhuc enim carnales estis. Carnalis adhuc est, qui diaboli, & peccati faucibus ereptus, desideris & affectibus carnis adhæret: paruulus est, qui putat se absque abnegatione posse viuere, & sine circumcisione cordis in populo Dei, atque in iustorum numero posse persistere. Cui lac, id est, minus perfecta doctrina, quæ ad initia spiritualis vitæ pertinet, ingerenda est, & rerum sublimiorum communicatio deneganda.

Hoc abnegationis studium velut sibi gratissimum Dominus in iustis quarit, vt illos non iam quacumque amicitia, sed arctissima familiaritate dignos ad conuiuium cœlestium consolationum admittat. Vult ipse prius ad epulas nostras sibi suauissimas inuitari, vt postea nos ad epulas suas vicissim inuitet. Epulæ nostræ quibus pascimur, quibus spiritu crescimus, quibus in virtute sustentamur, opera abnegationis & virtutum actiones sunt. Abnegationis opera sunt illi lacrymarum, quibus iusti cibantur, & panes illi hordeacei, quibus in deserto huius vitæ reficiuntur, ne deficiant in via: qui licet atri & duri, at in via deserti sunt reficiendis animabus aptissimi, quoniam putredini, & rubigini propriæ voluntatis obstitunt. Actiones verò virtutum sunt tres illi panes veritatis, charitatis, & fortitudinis, vt Bernardus exponit, quos ante amicam nostram Christum apponimus, vt illum ad nos diuertentem reficiamus. Ad hoc conuiuium ipse libentissimè vocatus venit, & nostris epulis pastus nos postea ad suum conuiuium, & benedictionem admittit. Verumque in canticis canticorum expressum inuenio. Veni, inquit, sponsus, (nam de se loquitur) in hortum meum, o sotor mea sponse, mellis myrrham meam cum aromatibus meis: comedi fauum cum melle meo: bibi vinum meum cum lacte meo. Hortus sponsi mens sponse, quæ instat horti viret, floret, & olet. Ex hoc horto myrrham & aromata, id est, opera mortificationis, & virtutum actus legit. In eo etiam horto non mel purum, sed fauum cum melle comedit, & non lac solum, sed lac, & vinum bibit, quia cibus, & potus a nobis oblati, qui illi sapiat, debet mortificatione, & virtutum suauitate constare. Cognoscamus, inquit Ambrosius, quos fructus, & cibos epuletur Deus, quibus se delectetur. Delectatur eo, si quis mortificet peccatum suum, obli- teret culpam suam, sepeliat atque obolefaciat iniquitates suas. Myrrham autem suam, & aromata suas, & fauum cum melle suum, & vinum, & lac suum vocat, quia ad mortificationis, & virtutum opera gratia sponsi excitat, gratia adiuuat, & imbecillitas nostra sola ad illa præstanda non sufficit. Iam his epulis sponsus incundissimè satiatus, in signum grati animi nos statim ad epulas cœlestes inuitat. Comedite amici, ait, & bibite: & inebriamini charissimi. Quosdam ad cibum & potum, alios verò ad sobriam, & castam ebrietatem vocat. Illi sunt iusti, qui se vtrumque abnegant, qui mediocriter virtutis studia sectantur, quos spiritualis cibus, & potus, id est, aliqua diuina consolatio sustentat. Isti sunt viri perfecti, qui se feruenter abnegant, & diligentissimè in virtutes incumbunt, quos cœlestis quædam ebrietas, id est, nimia quædam, & nostrum captum superans abundantia diuinæ consolationis absorbet. Vel si hæc ad omnes referamus, tria, quæ a nobis accepit, triplici beneficio repensat. Mellis myrrham cum aromatibus, comedit fauum cum melle, bibit vinum cum lacte. In præmium horum trium, & vt sibi quàm gratissima profiteatur, tria nobis

Luca 11.

Cant. 5.

Ambros. in Cant. ad cap. 5.

Ibid.

cibum,

Ber. tr. 17.
de dilige
do Deo
longè an-
te su.

Gen. 27.
27.

Greg. 88.
6. in E-
zechi. an-
te mediū.

Isa. 58.
13. 14.

cibum, potum, ebrietatemque promittit. Quid autem hæc sint, accipe ex Bernardo. Laborantes in corpore vocat ad cibum: iamposito corpore quiescentes ad potum inuitat; resumentes corpora, etiam ut inebrientur, impellit. Felix plane nostra mortificatio, quam Dominus sic acceptam habet, ut & in hac vita, & in futura tam magnis præmiis afficiat.

In hac vita cibum laborantibus, & suas voluntates abnegantibus datur, quem illa benedictione Patriarchæ Isaac signatum existimo. Hic enim cum oblatos à Jacob cibos comedisset, & hausto vino eius osculum expetiisset, ad benedictionem procedens, dixit: Det tibi Deus de rore cæli, & de pinguedine terræ abundantiam frumenti & vini. Animaduerte ordinem: primum cibos à Sara paratos, & à Jacob oblatos manducauit, deinde osculum postulauit, postremo benedictionem impertit. In Isaac Christum intellige, in Jacob verò maioris fratris benedictionem præripere gestiente, mentes humiles, qui superbos, & tepidos vacuos relinquunt, mihi considera: in Sara autem Ecclesiam aut religionem congregationem meditare, quæ dilecto filio, id est, humili, ac feruido iusto monita salutis infundit. Postquam ergo hic à matre eductus, Christo cõmuniu fecit, quod iam diximus, & abnegationis ac virtutum opera ministrauit, ad osculum magnæ dilectionis signum admittitur, & in præmium suæ abnegationis luce ad cõtemplandum, & gratia ad perfectè viuendum roboratur. Ros enim, inquit Gregorius, desuper, & subtiliter cadit. Et rores de rore cæli accipimus, quoties per infusionem contemplationis intimæ de supernis aliquid tenuiter videmus. Cum verò bona opera etiam per corpus agimus, de terræ pinguedine ditamur. Hoc ergo præmium abnegationis, sine vlla dilatione in hac vita iusto datur, quo magis, ac magis suam virtutem augeat, & extrâ in actione, & intus in consideratione proficiat. In futura autem vita, his, qui se abnegarunt, non iam cibum, cuius comminuto aliquem laborem habet, sed potus sine vllò labore, id est, gustus diuinæ visionis offertur. Quem illis promittit Dominus per Isaiam, dum cuique illorum dicit:

Si auerteris à sabbato pedem tuum, facere voluntatem tuam in die sancto meo, & vocaberis sabbatum delicatum, & sanctum Domini gloriosum, & glorificaberis eum, dum non facis vias tuas, & non inuenitur voluntas tua, ut loquaris sermonem. Tunc delectaberis super Domino, & sustollam te super altitudines terræ, & cibabo te hereditate Iacob patris tui. Digna profectò retributio, ut qui tristitiam ex abnegatione suæ voluntatis, & linguæ, & sensuum expertus est, voluntatem sanctissimam ex Domini aspectu sentiat: qui se mortificatione depressit, super omnia terrena, & visibilia effertur: qui Dominum hic ad suas epulas inuitauit, dum illi sui mortificationem, & virtutum actiones obtulit, ad possidendam hereditatem Iacob, & gloriam sanguine Christi emptam, inuitetur. Sed cum resumptis corporibus, in gaudium Domini intrabimus, tunc potus in ebrietatem transibit, quia gloria in corpora se diffunder, & non iam aliquid hominis, sed totum hominem illa diuina suauitas occupabit. Tunc sensus cohibiti, dulcissimis, ac purissimis motibus exultabunt: tunc affectus repressi sine vlla imperfectione in immensum gaudebunt: tunc corpus, quod in hoc sæculo incessit fame pallidum, flagris liuidum, cilicio oppressum, claritate, impassibilitate, & gloria donabitur. Acceptissimam ergo, atque gratissimam habet Dominus abnegationem nostram, quam vt morborum nostrorum medicinam querit, ad vt fumen-

A dam tot modis nos allicit, quam vt epulum sibi sitissimum concupiscit, & tam copiosa in animo, & corpore mercede reppendit. Atque adeò si desiderium huic creatori nostro placendi nos tangit, si amor proprii boni, & tam immensi boni nos possidet, studium sanctæ mortificationis arripiamus, & præcissione malorum, mentem ad bona paramus.

Iustum ad dona caelestia mortificatione parari.

CAPVT VI.

NE quasi in transitu inuestigemus bona caelestia, quibus suscipiendis mortificatione paramur, sed ex professo illa, vt nos accendant, consideremus. Ad quam inuestigationem operæpretium est meminisse, virtutem ac perfectionem donum Dei esse, quo dilectos, & electos suos in hac vita auget, vt in futura per omnem æternitatem duratura multiplicet. Habet autem se Dominus in huius doni largitione sicut prudentissimus & æquissimus rex, qui cuperet, & efficaciter decerneret filium alicuius fidelissimi serui sublimare. Nam prius curat, vt adolescens ille mores vilium hominum dediscat, & se consuetudinibus prauis spoliaret, & omne quod summae dignitati impedimento esse possit, abiciat, ne dignitas malis moribus superposita, illi seruiat ad ruinam. Ita omnino Dominus volens hominem ad perfectionem euehere, & donis caelestibus cumulare, prius confert illi auxilia gratiæ, ad mortificationis opera, quibus vultatem primi parentis exuat, & carnales affectus derelinquat, vt dona illa amicissimis reseruata capiat non animus immortificatus, qui donis illis superbiat, sed impuris affectibus exutus, qui proficiat. Necessè est ergo, o homo, si vis perfectione vestiri, & ad intimam Dei familiaritatem admitti, vt mortificationis baculo sæculum à te repellas, & eius leues nimè tuis affectibus dominari permittas. Sic Banaias filius Ioiada magnam dignitatem est assequutus, de quo legitur: Quia descendit ad Ægyptium in virga, & extorsit hastam de manu Ægyptij, & interfecit eum hasta sua. Cuius egregij facinoris præmium fuit, quod fecit eum sibi Dauid auricularium à secreto. O quanta latent in gestis, quæ Scriptura narrat, oeculta mysteria, quibus auctor Scripturæ Spiritus sanctus voluit sub cortice litteræ inclusis, nostram ruditatem edocere! Ægyptius hic hasta pugnans, typus est sæculi, quod affectibus humanis, & carne nostra aduersus nos vrens, nititur victoriam reportare. Banaias verò, qui interpretatur filius Domini, imago est viri spiritualis & iusti, qui si velit secreta Domini sui, ac patris agnoscere, & cum eo deuotionis spiritu conuersari, debet in virga, id est, in mortificationis spiritu ad pugnam cum Ægyptio procedere, ab eiusque manu suos affectus eripere, quibus moderatis & in suum dominium vindicatis, se vulnerantem offendat, percutientemque percutiat. Hunc deuotionis spiritum concipit stenuis anima, iam facta sæcunda, si suos sensus, & affectus mortificatione cohibeat, cuius etiam alia mystica sanctorum litterarum interpretatio non deest. Apparuit enim Angelus Domini vxori Manue stenuis, dixitque illi: Stenuis es, & absque liberis, sed

C

2. Reg. 23.
21.

Iudic. 13.
3.